

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະ
ຖາວອນ.

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ.

ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ

ແຂວງຊຽງຂວາງ.

ຄູ່ມືການຈັດກິດຈະກຳ

ສຶກສາຜົນກະທົບຈາກສານເຄມີ.

ສຳລັບຊັ້ນມັດທະຍົມສາມັນສຶກສາ ມ1-ມ3.

ຈັດທຳໂດຍ: ຄະນະຮັບຜິດຊອບການສ້າງຫຼັກສູດທ້ອງຖິ່ນ

ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແຂວງຊຽງ

ຂວາງ.

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: ໂຄງການພັດທະນາລະບົບນິເວດຊີວະນາໆພັນ

ກະສິກຳຢູ່ເຂດພູດອຍ (TABI)

ສິກຮຽນ 2019 – 2020.

ຄຳສະເໜີ.

ໂດຍປະຕິບັດຕາມແຜນງານປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງໃນການສຶກສາທີ່ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາວາງອອກ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ທ້ອງຖິ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ຄວາມໃນດ້ານທັກສະຊີວິດເພື່ອຈັດກິດຈະກຳການຮຽນຮູ້ປະສົມປະສານກັບຫຼັກສູດສ່ວນກາງຕາມນະໂຍບາຍຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ວາງອອກ.

ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແຂວງຊຽງຂວາງ ຮ່ວມກັບຫຼາຍພາກສ່ວນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນໂຄງການສຶກສາຜົນກະທົບຈາກການນຳໃຊ້ສານເຄມີໃນຄົວເຮືອນແລະທາງການກະເສດ. ປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ ມີສ່ວນກ່ຽວພັນທາງດ້ານທັກສະຊີວິດໂດຍກົງ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນກໍ່ແມ່ນດ້ານພຶດຕິກຳສ່ຽງໃນການນຳໃຊ້ສານເຄມີປະເພດຕ່າງໆເຂົ້າໃນຜະລິດ, ການນຳໃຊ້ສານເຄມີໃນຄົວເຮືອນ, ບໍລິເວນບ້ານ, ການບໍລິໂພກພືດຜັກ, ຜົນລະໄມ້ທີ່ຊາວສວນເຄີຍນຳໃຊ້ປຸ້ຍ, ຢາປາບສັດຕູພືດເຂົ້າໃນການຜະລິດ. ພຶດຕິກຳສ່ຽງດັ່ງກ່າວມັນຍັງຈະເປັນຜົນກະທົບຕາມມາ ແລະ ຍັງຈະສືບຕໍ່ຢ່າງຍາວນານ.

ດັ່ງນັ້ນ ເພື່ອຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ເປັນການປູກຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ຄົນລຸ່ນໜຸ່ມໃຫ້ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງສານເຄມີຕໍ່ຊີວິດຂອງມະນຸດ, ຈຶ່ງໄດ້ຮີບໂຮມ ແລະ ສ້າງປຶ້ມຄູ່ມືການຈັດກິດຈະກຳນີ້ຂຶ້ນເພື່ອຈັດການຮຽນ-ການສອນ ຢູ່ໃນກຸ່ມໂຮງຮຽນແຫ່ງຕ່າງໆ.

ປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້ກ່ອນຈະສຳເລັດຂຶ້ນມາໄດ້ກໍ່ຍ້ອນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການພັດທະນາລະບົບນິເວດຊີວະນາໆພັນກະສິກຳຢູ່ເຂດພູດອຍ (ຕາບີ **TABI**)

ແຕ່ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ປຶ້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວຍັງບໍ່ທັນສົມບູນເທື່ອ, ໃນຕໍ່ໜ້າຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າຈະໄດ້ຮັບຄວາມຮ່ວມມືຈາກທ່ານຜູ້ຊົມໃຊ້ເພື່ອປັບປຸງໃຫ້ມັນດີຂຶ້ນ.

**ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
ແຂວງຊຽງຂວາງ.**

ຂອບເຂດການຮຽນຮູ້.

ໄພຄຸກຄາມຕໍ່ສຸຂະພາບຈາກ
ສານເຄມີທາງການກະເສດ

ສຶກສາຜົນກະທົບຈາກສານ
ເຄມີ ແລະຢາປາບສັດຕູພືດ.

ວິທີການດູແລຕົນເອງໃຫ້ປອດໄພ
ຈາກສານເຄມີທາງການກະເສດ.

ຜົນຮ້າຍຂອງແປ້ງນົວ.

ວິທີການຜະລິດປຸ້ຍໝັກ ແລະ
ສານຂັບໄລ່ແມງໄມ້.

ໜ່ວຍກິດຈະກຳສຶກສາທີ 1.
ສຶກສາຜົນກະທົບຈາກສານເຄມີ ແລະ
ຢາປາບສັດຕູພືດ

I: ໂລກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສານເຄມີ
ທາງການກະເສດ.

- + ມະເຮັງສະໝອງ.
- + ມະເຮັງເຕົ້ານົມ.
- + ມະເຮັງເມັດເລືອດຂາວ.
- + ມະເຮັງຕ່ອມເຫຼືອງ.
- + ໂລກເປົາຫວານ.
- + ສະໝອງເສື້ອມ.
- + ລູກຢູ່ໃນທ້ອງບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ
ເທົ່າທີ່ຄວນ.
- + ເດັກປັນຍາອ່ອນ.

- + ມີບັນຫາທາງໂລກປະສາດ.
- + ອາສຸຈິພິການ.
- + ເປັນໂລກຫອບຫິດ.
- + ລູລູກ ຫຼື ເກີດກ່ອນກຳນົດ.
- + ພິການແຕ່ແລກເກີດ.
- + ມີບັນຫາຄວາມດັນຂອງເລືອດ

- II: ມະເຮັງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສານເຄມີທາງການກະເສດ.**
- ມະເຮັງສະໝອງ
 - ມະເຮັງເຕົ້ານົມ.
 - ມະເຮັງເມັດເລືອດຂາວ.
 - ມະເຮັງຕ່ອມນໍ້າເຫຼືອງ.
 - ມະເຮັງລຳໃສ່ໃຫຍ່.
 - ມະເຮັງຕັບອ່ອນ.
 - ມະເຮັງໄຕ.
 - ມະເຮັງກະເພາະ.
 - ມະເຮັງຕ່ອມລູກໝາກ.
 - ມະເຮັງປອດ.

- ມະເຮັງກະດູກ.

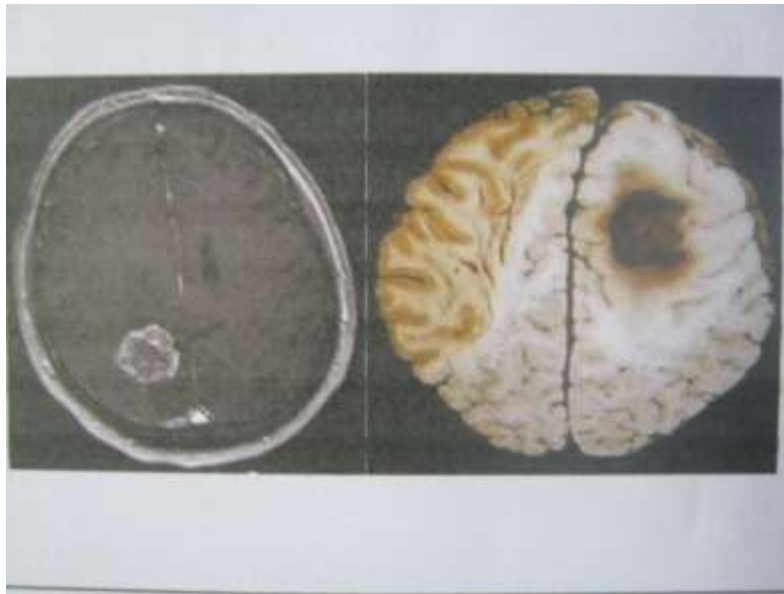
- ມະເຮັງຮັງໄຂ່.

III: ອາການຕ່າງໆຂອງໂລກມະເຮັງ.

❖ ມະເຮັງປອດ.

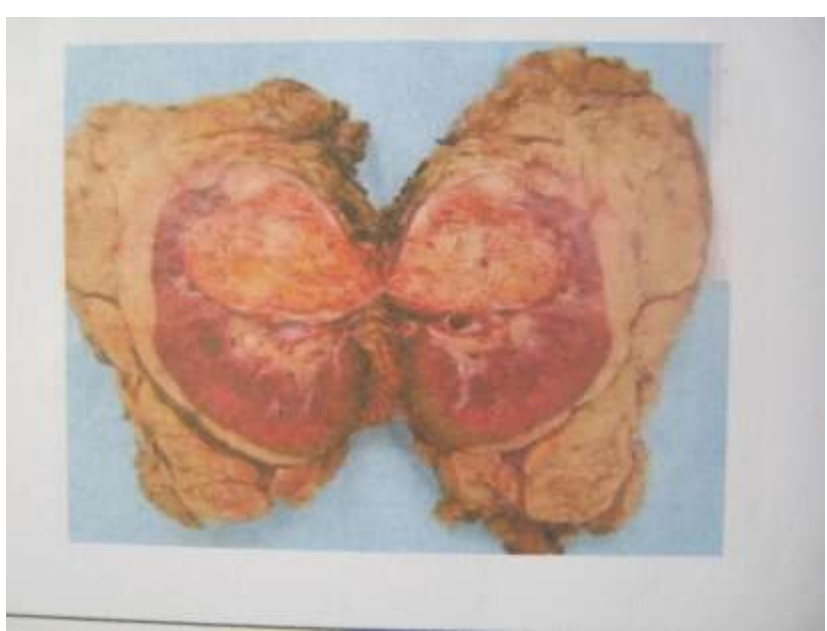
❖ ມະເຮັງສະໝອງ.

❖ ມະເຮັງເຕົ້ານົມ.

❖ ມະເຮັງໂຕ (ໝາກໄຂ່ຫຼັງ)

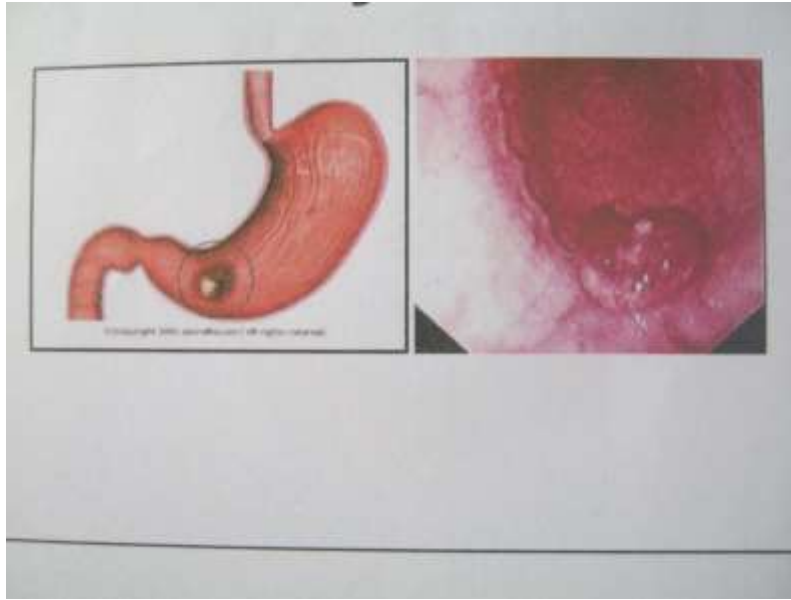
❖ ມະເຮັງຕ່ອມນ້ຳເຫຼືອງ.

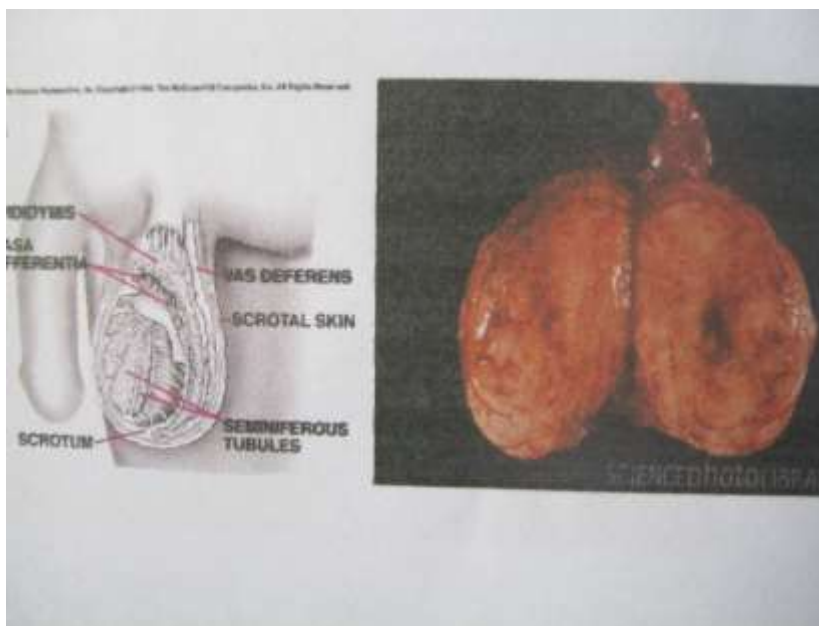
❖ ມະເຮັງເມັດເລືອດຂາວ.

❖ ມະເຮັງກະພາຍ.

❖ ມະເຮັງລູກອັດທະ.

➤ ໂລກຜົວໜັງແຂງ.

➤ ສະໝອງເສື້ອມ.

➤ ຫອບຫິດ.

➤ ໂລກເປົາຫວານ.

ກິດຈະກຳສຶກສາ

➤ ໃຫ້ກຸ່ມນັກຮຽນທັງຫຼາຍຈົ່ງສຳຫຼວດຂໍ້ມູນ ແລະ ຫາຄຳຕອບດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1: ອາການພະຍາດ (ໂລກມະເຮັງ) ຕ່າງໆທີ່ໄດ້ ສັງເກດຢູ່ໃນຮູບພາບຂ້າງເທິງນັ້ນ, ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ຂົງເຂດບ້ານເຮົາແມ່ນອາການຫຍັງເກີດຂຶ້ນ ຫຼາຍກວ່າຫມູ່ ?

.....
.....

2: ພໍ່ແມ່ ຫຼື ກຸ່ມຄົນຕ່າງໆ ເຄີຍເວົ້າກ່ຽວກັບສາເຫດ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດພະຍາດດັ່ງກ່າວຕົ້ນຕໍແມ່ນເກີດມາ ຈາກໃສ ?

.....
.....
.....

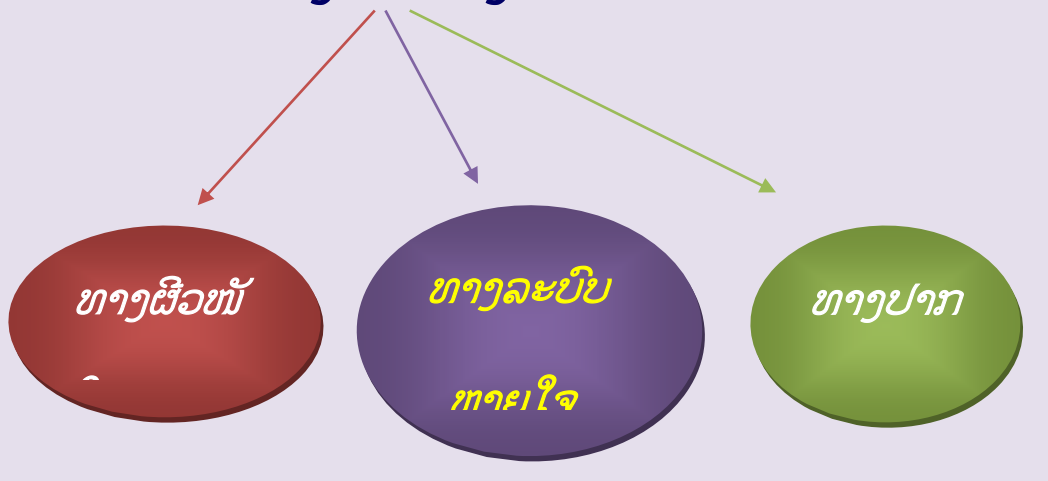
ໜ່ວຍກິດຈະກຳສຶກສາທີ 2.

ສຶກສາຜົນກະທົບຈາກສານເຄມີ

ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ

I: ສານເຄມີສາມາດເຂົ້າຮ່າງກາຍຂອງເຮົາໄດ້ຈັກທາງ ?

➤ ເຂົ້າໄດ້ທາງ 3 ທາງຄື:

➤ ການສົດພົ້ນສານເຄມີຢາປາບສັດຕູພືດ

ຈຳນວນ 100 L.

- ❖ ຖືກເປົ້າໝາຍ 1 L.
- ❖ ລະເທີຍອາຍ 10 L.
- ❖ ປົວໄປຕາມອາກາດ 30 L.
- ❖ ຜິດເປົ້າໝາຍ 15 L.
- ❖ ຖືກແຕ່ບໍ່ຖືກຈຸດສຳຄັນ 3 L.
- ❖ ຕົກຄ້າງຢູ່ໃນພືດ 41 L.

❖ ກຸ່ມສານເຄມີ.

❖ ປະເພດສານເຄມີ.

➤ ກຸ່ມສານເຄມີຢາປາບສັດຕູພືດ.

OP = Organophosphates

C = Carbamates

OC = Organochlorines

TC = Thiocarbamates

PY = Pyrethroids

P = Paraquat

➤ ລະດັບຄວາມເປັນພິດຂອງສານເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ.

Ia = Extremely Hazardous (ພິດຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດ)

Id = Highly Hazardous (ພິດຮ້າຍແຮງ)

II = Moderately Hazardous (ພິດປານກາງ)

III = Slightly Hazardous (ພິດໜ້ອຍ)

IV = Unlikely to be Hazardous (ພິດໜ້ອຍທີ່ສຸດ)

ກິດຈະກຳສຶກສາ

- ໃຫ້ກຸ່ມນັກຮຽນທັງຫຼາຍຈົ່ງຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຫາຄຳຕອບ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1: ສານເຄມີສາມາດເຂົ້າຮ່າງກາຍຂອງເຮົາໄດ້ 3 ທາງຄື: ທາງຜິວໜັງ, ທາງລະບົບຫາຍໃຈ, ທາງປາກ.

- ໃນ 3 ທາງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນທາງໃດອັນຕະລາຍ ກວ່າໝູ່ ? ຍ້ອນຫຍັງ ?

.....
.....
.....

ກິດຈະກຳທີ 2.

- ໃຫ້ກຸ່ມນັກຮຽນທັງຫຼາຍຈົ່ງຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ເຝິກ ປະຕິບັດການຜະລິດສານຂັບໄລ່ແມງໄມ້ຕາມຄຳ ແນະນຳດັ່ງລຸ່ມນີ້:

❖ ວິທີຜະລິດສານຂັບໄລ່ແມງໄມ້.

1: ວັດຖຸປະສົມລວມມີ:

- ເຫຼົ້າຂາວ 1 ແກ້ວ.
- ນ້ຳສົ້ມສາຍຊູ 1 ແກ້ວ.
- ຫົວເຊື້ອ EM 1 ລິດ.
- ກາກນ້ຳຕານ 1 ລິດ.
- ນ້ຳ 6 ລິດ.

2: ຂັ້ນຕອນຜະລິດ: ນຳເອົາວັດຖຸປະກອບທັງ 5 ຢ່າງມາ
ປະສົມເຂົ້າກັນແລ້ວໝັກໄວ້ໃສ່ພາສະນະບັນຈຸປິດຝາໄວ້
ປະມານ 1 ອາທິດ. (ໃນແຕ່ລະວັນໃຫ້ເປີດຝາອອກແລ້ວ
ອັດໄວ້ຄືນ).

3: ການນຳໃຊ້: ອັດຕາສ່ວນ 3 ຫາ 4 ບ່ວງແກງຕໍ່ນ້ຳ 10 ລິດ
➢ ໝາຍເຫດ: ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ 2 ຫາ 3 ເດືອນ ຫຼັງຈາກ
ນັ້ນຈະໝົດອາຍຸ (ສາມາດຂັບໄລ່ສັດຕູພືດໄດ້ທຸກຊະນິດ)

❖ ວິທີຜະລິດສານກຳຈັດຫອຍກິນເຂົ້າ (1)

1: ສ່ວນປະສົມ:

- ປູນຂາວ 5 ກິໂລ.
- ນ້ຳ 100 ລິດ.

2: ຂັ້ນຕອນຜະລິດ:

- ເອົາປູນຂາວມາປະສົມກັບນ້ຳ, ຄືນໃຫ້ເຂົ້າກັນປະໄວ້ 1 ຄືນ

3: ວິທີນຳໃຊ້:

+ ເອົານ້ຳປູນ 2 ລິດ, ມາປະສົມກັບນ້ຳ 10 ລິດ, ແລ້ວນຳ
ໄປທົດໃສ່ຫົວໄຮ່ນາບ່ອນນ້ຳໄຫຼເຂົ້ານາ, ແຕ່ສິ່ງສຳຄັນແມ່ນ
ຢູ່ໃນກາງນາຕ້ອງມີນ້ຳເລິກປະມານ 10 ຊັງຕີແມັດ.

+ ໝາຍເຫດ: ຄວາມສຳຄັນຂອງປູນຂາວຈະເຮັດໃຫ້ຫອຍ
ຕາຍ ຫຼື ໜີໄປ, ພ້ອມນັ້ນມັນຍັງຊ່ວຍໃຫ້ລົດຄວາມເປັນ
ກົດຂອງດິນໄດ້ດີ.

❖ ວິທີກຳຈັດປູໃນນາເຂົ້າ.

1: ສ່ວນປະກອບ:

- ນໍ້າຢາສະຜົມ (ຊັນຊົວ) 1 ກ່ອງ.
- ນໍ້າ 1 ລິດ.

2: ຂັ້ນຕອນການຜະລິດ.

- + ນໍ້າເອົາຢາສະຜົມຊັນຊົວ 1 ກ່ອງ ມາປະສົມກັບ
ນໍ້າ 1 ລິດ.

3: ການນຳໃຊ້:

- + ສົດພົ້ນບໍລິເວນທີ່ຕ້ອງການກຳຈັດປູ.

➤ ໝາຍເຫດ: ສູດນີ້ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ນໍ້າອີກດ້ວຍ

ໜ່ວຍກິດຈະກຳສຶກສາທີ 3
ວິທີການດູແລຕົນເອງໃຫ້ປອດໄພ
ຈາກສານເຄມີທາງການກະເສດ

I: ການວິເຄາະຕົນເອງ.

ກິດຈະກຳສຶກ

1: ຈົ່ງຊອກຫາແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງສານເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ມາຈາກໃສແດ່ ?

-
-
-
-
-

2: ອາຫານທີ່ຕົນເອງກິນເປັນປະຈຳມີຫຍັງແດ່ ?

-
-
-
-
-
-

3: ມີອາຫານຊະນິດໃດແດ່ທີ່ຕົນເອງຄິດວ່າ
ມີສານເຄມີຕົກຄ້າງ ?

-
-
-
-
-
-

ວິທີຫຼີກລ້ຽງຄວາມອັນຕະລາຍຈາກ
ສານເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ.

1: ປູກພືດຜັກກິນເອງ.

2: ເລືອກຊື້
ອາຫານຈາກ
ແຫຼ່ງທີ່ປອດໄພ.

II: ການລ້າງຜັກທີ່ຫຼຸດຜ່ອນສານຂ້າແມງໄມ້.

1: ລ້າງດ້ວຍນໍ້າທີ່ສະອາດ

➤ ການປະຕິບັດ.

- + ເດັດຜັກອອກເປັນກີບ.
- + ໃຊ້ນໍ້າທີ່ສະອາດໄຫຼຜ່ານຫຼາຍຄັ້ງ.

❖ ໝາຍເຫດ: ລ້າງດ້ວຍວິທີນີ້ສາມາດຫຼຸດປະລິ
ມານສານຕົກຄ້າງໄດ້ປະມານ 54–63 %

2: ລ້າງດ້ວຍນໍ້າສົ້ມສາຍຊູ.

➤ ການປະຕິບັດ.

- + ໃຊ້ນໍ້າສົ້ມສາຍຊູປະມານ 1 ບ່ວງແກງ.
- + ປະສົມກັບນໍ້າ 4 ລິດ.
- + ແຊ່ປະໄວ້ປະມານ 10 ນາທີ.
- + ຫຼັງຈາກນັ້ນລ້າງດ້ວຍນໍ້າສະອາດ.

❖ *ໝາຍເຫດ: ລ້າງດ້ວຍວິທີນີ້ສາມາດຫຼຸດປະລິມານສານຕົກຄ້າງໄດ້ປະມານ 29–38 %*

3: ລ້າງດ້ວຍເກືອ.

➢ ການປະຕິບັດ.

- + ເກືອ 1 ບ່ວງແກງ.
- + ປະສົມກັບນໍ້າ 4 ລິດ.
- + ແຊ່ປະໄວ້ປະມານ 10 ນາທີ.
- + ຫຼັງຈາກນັ້ນລ້າງດ້ວຍນໍ້າສະອາດ.

❖ *ໝາຍເຫດ: ລ້າງດ້ວຍວິທີນີ້ສາມາດຫຼຸດປະລິມານສານຕົກຄ້າງໄດ້ປະມານ 27–38 %*

ໜ່ວຍກິດຈະກຳສຶກສາທີ 4 ຜົນຮ້າຍຂອງແປ້ງນົວ

ປະເພດແປ້ງນົວທີ່ຄົນເຮົານຳໃຊ້ປຸງແຕ່ງອາຫານຫຼາຍກວ່າໝູ່.

❖ ກິດຈະກຳສຶກສາ.

ໃຫ້ກຸ່ມນັກຮຽນຈົ່ງສຶກສາຂໍ້ມູນ ແລະ ໃຫ້ເຫດຜົນ
ອ້າງອີງດັ່ງລຸ່ມນີ້:

➢ ຈົ່ງປຽບທຽບທາງດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມ
ແຂງແຮງ ລະຫວ່າງຄົນລຸ່ນກ່ອນກັບຄົນລຸ່ນປັດຈຸ
ບັນນັ້ນແຕກຕ່າງກັນແນວໃດແດ່ ຈົ່ງຍົກຕົວຢ່າງ
ມາອ້າງອີງ ?

ຄົນລຸ່ນກ່ອນ	ຄົນລຸ່ນປັດຈຸບັນ.
+	+
+	+
+	+
+	+
+	+
+	+
+	+
+	+

❖ ຜົນຮ້າຍຂອງແປ້ງ

- 1: ທຳລາຍລະບົບຄຸ້ມກັນໃນຮ່າງກາຍຂອງຄົນເຮົາ: ການກິນແປ້ງນົວໃນ
ປະລິມານຫຼວງຫຼາຍທຸກວັນ ເຮັດໃຫ້ລະບົບຄຸ້ມກັນ ຫຼື ພູມຕ້ານທານ
ໂລກຕ່າງໆຫຼຸດລົງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຄົນທີ່ມີພູມຄຸ້ມກັນບົກຜ່ອງ ຫຼື
ໂລກເອດສ ຈະເຮັດໃຫ້ຕິດເຊື້ອໄດ້ງ່າຍ ແລະ ອາການຊຸດໂຊມໄວກວ່າ
ປົກກະຕິ.
- 2: ສົ່ງຜົນໃຫ້ສະໝອງດ້ານໜ້າທຳການຜິດປົກກະຕິ: ສ່ວນປະກອບຂອງ

ແບ້ງນົວມີລິດທຳລາຍສະໝອງສ່ວນໜ້າ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ Hypothalamus ຊຶ່ງເປັນສະໝອງສ່ວນສຳຄັນໃນການຄວບຄຸມລະບົບສືບພັນໃນຮ່າງກາຍ ເຮັດໃຫ້ອະໄວຍະວະສືບພັນມີຂະໜາດນ້ອຍລົງ ສ່ຽງຕໍ່ການເປັນໝັນ, ນອກຈາກນັ້ນສະໝອງສ່ວນໜ້າ Hypothalamus ຍັງເຮັດໜ້າທີ່ຄວບຄຸມ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຮ່າງກາຍຫາກອະໄວຍະວະສ່ວນນີ້ຖືກທຳລາຍ ຈະເຮັດໃຫ້ການຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າ, ພັດທະນາການດ້ານຮຽນຮູ້ຫຼຸດລົງ ແລະ ສິ່ງຜົນໃຫ້ເປັນຍາອ່ອນໄດ້.

3: ສິ່ງຜົນຕໍ່ປະສາດຕາ: ສຳລັບຜູ້ບໍລິໂພກແບ້ງນົວເປັນປະຈຳຕັ້ງແຕ່ອາຍຸ ຍັງນ້ອຍຈະມີໂອກາດສູງທີ່ລະບົບປະສາດຕາເສື່ອມໄວກວ່າຄົນປົກກະຕິ ເຊິ່ງຂໍ້ພິສູດນີ້ຖືກເປີດເຜີຍແຜ່ໂດຍຫ້ອງ Lab ຈາກອາເມລິກາ, ໂດຍສັດ ທົດລອງມີພາວະຕາພາງ ແລະ ຕາບອດເມື່ອໄດ້ຮັບແບ້ງນົວໃນປະລິມານ ຫຼາຍຕິດຕໍ່ກັນເປັນເວລາດົນ.

4: ເຮັດໃຫ້ກະດູກ ແລະ ໄຂກະດູກຖືກທຳລາຍ: ການຮັບປະທານແບ້ງນົວ ເກີນຂະໜາດສະສົມມາເປັນເວລາດົນຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຜະລິດເມັດ ເລືອດແດງພາຍໃນຮ່າງກາຍ ເນື່ອງຈາກເມື່ອໄຂກະດູກຖືກທຳລາຍຈະບໍ່ ສາມາດຜະລິດເມັດເລືອດແດງເພື່ອສົ່ງອົກຊີເຈນໄປສ່ວນຕ່າງໆຂອງຮ່າງ ກາຍໄດ້, ສ່ຽງຕໍ່ການເປັນໂລກສະໝອງຂາດອົກຊີເຈນ ແລະ ໂລກເລືອດ ຈາງໃນອະນາຄົດ.

5: ເຮັດໃຫ້ຜິວໜັງບໍ່ແຂງແຮງ: ສານສຳຄັນໃນແບ້ງນົວເປັນໂຕການທີ່ເຮັດ ໃຫ້ວິຕາມິນ ບີ 6 ໃນຮ່າງກາຍຫຼຸດລົງ ສິ່ງຜົນຕໍ່ລະບົບຄຸ້ມກັນໃນຮ່າງ ກາຍ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຖ້າຮ່າງກາຍຂາດວິຕາມິນ ບີ 6 ຈະເຮັດໃຫ້ ເກີດອາການແພ້ໄດ້ງ່າຍ, ຈາກການສຶກສາພົບວ່າແບ້ງນົວເຮັດໃຫ້ເກີດ ອາການແພ້ບໍລິເວນຜິວໜັງເລື້ອລັງໄດ້ງ່າຍກວ່າປົກກະຕິ.

6: ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມຜິດປົກກະຕິກັບເດັກໃນຫ້ອງ, ສຳລັບແມ່ມານທີ່ໄດ້ຮັບ

ປະທານແບ້ງນົວເປັນປະຈຳອາດເປັນສາເຫດສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດອາການເລືອດຄ້າງໃນສະໝອງຂອງລູກຢູ່ໃນທ້ອງ, ນອກຈາກນັ້ນຖ້າຫາກຄົນທີ່ແພ້ຈະເຮັດໃຫ້ເດັກເກີດທຳອິດມີອາການຊັກບໍ່ຮູ້ສາເຫດໄດ້.

7: ເພີ່ມຄວາມສ່ຽງເປັນໂລກໄຕ ແລະ ຄວາມດັນໂລຫິດສູງ: ໃນແບ້ງນົວມີປະລິມານໂຊດຽມຢູ່ຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍ ສັງເກດໄດ້ຈາກລົດເຄັມໆ (ແຕ່ຍັງພຽງກິນແຊບ) ໂດຍໄຕຕ້ອງທຳງານຢ່າງໜັກເພື່ອຂັບໂຊດຽມສ່ວນເກີນອອກຈາກຮ່າງກາຍ, ເຮັດໃຫ້ບາງຄົນເກີດອາການໄຕວາຍຈາກການຮັບປະທານແບ້ງນົວເກີນຂະໜາດໄດ້, ນອກຈາກນັ້ນຍັງສົ່ງຜົນຕໍ່ລະບົບໝູນວຽນຂອງເລືອດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄວາມດັນໂລຫິດສູງ.

ຄະນະຮັບຜິດຊອບການສ້າງສູດ:

- + ທ່ານ ທອງເພັດ ອິນທະໄຊ ຮອງ ຫົວໜ້າພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
ແຂວງຊຽງຂວາງ.
- + ທ່ານ ສຸນເດືອນ ສິມສະໄໝ ຫົວໜ້າຂະແໜງພະລະ - ສິລະປະ ສຶກສາແຂວງ.
- + ທ່ານ ນາງ ນວນສີ ຫົວໜ້າຂະແໜງ ອະນຸບານ - ປະຖົມ ສຶກສາແຂວງ.
- + ທ່ານ ນ. ຂັນທອງ ພິມມະວັນ ຮ.ຫົວໜ້າຂະແໜງການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ
ສຶກສາແຂວງ.

ອອກແບບ ແລະ ເນື້ອໃນ:

- + ທ່ານ ສຸນເດືອນ ສິມສະໄໝ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາແຂວງຊຽງຂວາງ.
- + ທ່ານ ບັນດິດ ແກ້ວທອງຄຳ ບໍລິສັດ ພັດທະນາຊົນນະບົດຈຳກັດ.
- + ທ່ານ ອ.ຈ ສຸກສະຫວັນ , ອ.ຈ ສຸລາວັນ.

ຊຸມຊົນທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນ:

- + ຊຸມຊົນ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນ ປະຖົມ, ມັດທະຍົມ ບ້ານບົວ ເມືອງຄຳ.
- + ຊຸມຊົນ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນ ປະຖົມລ້ອງມັດໃຕ້, ມ.ສ ນາປາ ເມືອງຄຳ.

❖ ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: ໂຄງການພັດທະນາລະບົບນິເວດຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ
ຢູ່ເຂດພູດອຍ (**TABI**)